

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 22. februar 2016
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Vita Horneman
Sagsnr.: 2016-19203-0831
Dok.: 1859979

GRUND- OG NÆRHEDSNOTAT

vedrørende Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets rammeafgørelse 2009/315/RIA for så vidt angår udveksling af oplysninger om tredjelandsstatsborgere og det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS), og om erstatning af Rådets afgørelse 2009/316/RIA

KOM (2016) 7 endelig

Nyt notat.

1. Resumé

Forslaget til direktivet er omfattet af retsforbeholdet. Kommissionen har ved KOM(2016) 7 endelig af 19. januar 2016 fremsendt forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af Rådets rammeafgørelse 2009/315/RIA for så vidt angår udveksling af oplysninger om tredjelandsstatsborgere og det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS), og om erstatning af Rådets afgørelse 2009/316/RIA. Forslaget lægger op til at udvide mulighederne for at udveksle oplysninger om straffedomme vedrørende tredjelandsstatsborgere mellem medlemsstaterne i det såkaldte ECRIS-system. Det er allerede muligt at udveksle oplysninger om tredjelandsstatsborgeres straffedomme i ECRIS-systemet, men den nuværende ordning er ikke effektiv på dette område.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Danmark deltager i dag i det eksisterende ECRIS-system, og forslaget vurderes ikke at få betydning for Danmarks deltagelse i det eksisterende ECRIS-system, men Danmark vil på grund af retsforbeholdet ikke kunne benytte de nye muligheder, som forslaget lægger op til at give i forhold til at opnå kendskab til andre medlemsstaters straffedomme mod tredjelandsstatsborgere.

2. Baggrund

Det eksisterende europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS) er et elektronisk system til udveksling af oplysninger om straffedomme afsagt i medlemsstaterne til brug for straffesager og – hvis det er tilladt efter national ret – til brug for andre formål. Systemet er baseret på Rådets rammeafgørelse 2009/315/RIA og Rådets rammeafgørelse 2009/316/RIA.

ECRIS er baseret på, at der kan opnås fuldstændige oplysninger om en EU-borgers tidligere straffedomme i den medlemsstat, hvori den pågældende person er statsborger. Hvis en EU-borger dømmes for et strafbart forhold i en anden medlemsstat, skal denne medlemsstat (domsstaten) fremsende oplysninger og ajourføringer vedrørende straffedomme til den medlemsstat, hvori den pågældende er statsborger. Statsborgerstaten skal lagre disse oplysninger og kan således efter anmodning fremlægge udtømmende og ajourførte oplysninger om egne statsborgeres tidligere straffedomme.

Det Europæiske Råd og Rådet har ved flere lejligheder understreget behovet for at forbedre ECRIS. Senest har Det Europæiske Råd i forbindelse med rådsmødet den 17. og 18. december 2015 udtalt, at de seneste terrorangreb viste, at det haster med at forbedre relevant informationsudveksling om terroraktivitet, navnlig udvidelsen af det europæiske informationssystem vedrørende strafferegistre (ECRIS), til også at omfatte tredjelandsstatsborgere.

Retsgrundlaget for forslaget til direktivet er artikel 82, stk. 1, litra d), i TEUF, og forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Forslaget er omfattet af retsforbeholdet.

Danmark deltager i dag i det eksisterende ECRIS-system, og forslaget vurderes ikke at få betydning for Danmarks deltagelse i det eksisterende ECRIS-system, jf. artikel 2 i protokollen om Danmarks Stilling, men Danmark vil på grund af retsforbeholdet ikke kunne benytte de nye muligheder, som forslaget lægger op til at give i forhold til at opnå kendskab til andre medlemsstaters straffedomme mod tredjelandstatsborgere.

3. Formål og indhold

Det er muligt at udveksle oplysninger om tredjelandstatsborgeres strafbare forhold gennem ECRIS, men det forudsætter, at der anmodes om oplysninger fra *alle* medlemsstater. I modsætning hertil skal anmodninger vedrørende EU-statsborgere alene rettes til statsborgerstaten. Generelle anmodninger om oplysninger om tredjelandstatsborgere pålægger alle medlemsstater en administrativ byrde, herunder også de medlemsstater, der ikke har oplysninger om den pågældende tredjelandstatsborger.

I praksis afholder medlemsstaterne sig derfor fra at anmode om oplysninger om tredjelandstatsborgere, hvilket fører til, at medlemsstaterne udelukkende tager hensyn til strafferetlige oplysninger, der er registreret i deres nationale strafferegister.

Formålet med forslaget er på den baggrund at indføre et system, hvorved en medlemsstats centrale myndighed hurtigt og effektivt kan finde ud af, om andre medlemsstater har lagret strafferetlige oplysninger om en given tredjelandstatsborger.

Medlemsstaternes centrale myndigheder skal efter forslaget bl.a. 1) lagre oplysninger, herunder fingeraftryk, om domfældte tredjeland 2) sikre, at en udskrift fra strafferegisteret, f.eks. en privat straffeattest, som en tredjelandstatsborger anmoder om, suppleres med eventuelle oplysninger fra andre medlemsstater, og 3) foretage de nødvendige tekniske ændringer for at kunne anvende den nyeste teknologi og få systemet til udveksling af oplysninger til at virke.

Med forslaget etableres desuden et decentraliseret it-system, der vil give medlemsstaterne mulighed for at finde ud af, i hvilken anden

medlemsstat der er lagret strafferetlige oplysninger om en given tredjelandstatsborger.

Den centrale myndighed i en medlemsstat, hvori en tredjelandstatsborger bliver dømt i en straffesag, skal overføre et såkaldt indeksfilter, der indeholder anonymiserede identifikationsoplysninger om den dømte tredjelandstatsborger, til de øvrige medlemsstater. De modtagende medlemsstater kan derefter sammenholde disse oplysninger med sine egne oplysninger, og på grundlag af et "hit/no hit"-system finde ud af, om der findes oplysninger om strafferetlige forhold i andre medlemsstater, og i tilfælde af et "hit" i hvilke medlemsstater. Herefter kan den modtagende medlemsstat følge op på "hittet" ved hjælp af det eksisterende ECRIS-system.

Kommissionen tildeles efter forslaget beføjelser til bl.a. at fastsætte gennemførelsesretsakter om den tekniske gennemførelse af ECRIS og det nævnte indeksfilter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger på nuværende tidspunkt ikke udtalelser eller andre tilkendegivelser fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører i forslaget, at en forbedring af det eksisterende system til udveksling af oplysninger fra strafferegistre om dømte tredjelandstatsborgere ikke kan sikres af medlemsstaterne, og at en fælles mekanisme, der tager sigte på en hurtig, koordineret og effektiv udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne, kræver fælles handling.

Det vurderes, at forslaget ikke er i strid med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

Rigspolitiet, som er ansvarlig for Kriminalregisteret, har med oprettelsen af ECRIS DK som en selvstændig del af Kriminalregisteret siden den 27. april 2012 modtaget, opbevaret og videregivet oplysninger om straffedomme i overensstemmelse med rammeafgørelsen om ECRIS.

Denne behandling af oplysninger om straffedomme sker inden for rammerne af persondatalovens generelle regler.

Behandling af oplysninger om straffedomme i Kriminalregisteret er i øvrigt nærmere reguleret i kriminalregisterbekendtgørelsen, som er udstedt i medfør af persondatalovens § 72 og supplerer de generelle bestemmelser i persondataloven, herunder § 8 om behandling af oplysninger om bl.a. strafbare forhold.

Udenlandske afgørelser optages i Kriminalregisterets afgørelsesdel i medfør af retningslinjerne i kriminalregisterbekendtgørelsens bilag 1, hvoraf det bl.a. fremgår, at afgørelser truffet i de nordiske lande og i lande, der er medlem af Europarådet, vedrørende udenlandske statsborgere, der på gerningstidspunktet har fast bopæl i Danmark, optages efter samme retningslinjer som danske afgørelser, såfremt Kriminalregisteret får underretning derom.

Afgørelser truffet i andre lande optages i de nævnte tilfælde, hvis de af Rigspolitichefen efter procesmåden og strafudmålingen skønnes at kunne sidestilles med danske afgørelser.

Videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder, herunder udenlandske myndigheder, er reguleret i kriminalregisterbekendtgørelsens kapitel 6. Efter begæring udsteder Rigspolitiet fuldstændige udskrifter af Kriminalregisteret om bestemte personer til udenlandsk politi, anklagemyndighed og domstole i de nordiske lande eller i lande, der er medlemmer af Europarådet, til brug for offentlige straffesager i udlandet.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige og økonomiske konsekvenser

Forslaget er fremsat under henvisning til TEUF artikel 82, der er omfattet af det danske retsforbehold. Danmark deltager således ikke i direktivforslaget, som ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark. Forslaget har derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom forslaget ikke har statsfinansielle, samfunds- eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveau

Forslaget berører ikke beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring hos Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Amnesty International, Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af offentlige anklagere, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet i Danmark, Retspolitisk Forening, Retssikkerhedsfonden, Rigsadvokaten og Rigspolitiet.

Høringsfristen er fastsat til den 7. marts 2016. Der vil blive fremsendt et supplerende notat om høringen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger/forhandlingssituationen

Der er ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for forslaget.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.